

Aan

Minister VWS
Minister LZS
Staatssecretaris VWS

Deadline: 16-12-2022

TER BESLISSING

SG
Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Arbeidsmarkt

Ontworpen door

Datum Document
07 dec 2022

Kenmerk
3478536-1040891-MEVA

Bijlage(n)
Beleidsnota cultuursensitieve
zorg

nota

(ter beslissing)

Verzenden beleidsnota cultuursensitieve zorg

1. Aanleiding

De beleidsnota cultuursensitieve zorg¹ en de uitbreiding hiervan op het gebied van gender- en seksediversiteit² zijn toegezegd voor het einde van dit kalenderjaar.

2. Geadviseerd besluit

Gaat u akkoord met:

- verzending van bijgaande beleidsnota;
- ondertekening door alle VWS-bewindspersonen, gezien de beleidsinhoud en strekking van deze brief die raakt aan alle drie uw portefeuilles.

3. Kernpunten

- In deze beleidsnota gaat u in op het concept van cultuursensitieve zorg. De beleidsnota is opgedeeld in twee delen:
  - o Definities: gezien de complexiteit van de onderwerpen wordt eerst een duidelijke definitie gegeven van relevante begrippen.
  - o Kernwaarden en maatregelen. De maatregelen zijn zorgbreed, en niet toe te spitsen op één sector, de volgende maatregelen worden genoemd:
    - a) Kennisuitwisseling tussen cultuurgenerieke en specifieke zorg;
    - b) Versterken van de stem van cliënten en patiënten;
    - c) Een aanpak voor de knelpunten op het gebied van tolken;
    - d) Een cultuursensitieve benadering in opleidingen en op de arbeidsmarkt;
    - e) Het stimuleren en vergroten van het urgentiebesef van een cultuursensitieve benadering door VWS.
- U sluit af met de toezegging dat de beleidsnota niet is bedoeld als een eindpunt. Naar aanleiding van aangekondigde acties, zal verdere afstemming met partijen in de praktijk plaatsvinden.
- In de beleidsnota wordt tenslotte de toezegging afgedaan wat betreft de

¹ Toegezegd op 8 maart 2022 tijdens het hoofdlijnen debat door MLZS.

² Toegezegd op 14 maart 2022 tijdens het notaoverleg gender sensitieve zorg door MVWS

uitbreiding van de beleidsnota op het gebied van gender- en seksediversiteit.

Kenmerk
3478536-1040891-MEVA

- De volgende toezeggingen/moties worden afgedaan:
  - o Toezegging beleidsnota cultuursensitieve zorg, gedaan door de minister van Langdurige Zorg en Sport op 8 maart 2022 tijdens het Hoofdlijnen debat VWS (Delphi: 10523)
  - o Toezegging uitbreiding beleidsnota cultuursensitieve zorg met gender- en seksediversiteit, gedaan door de minister van VWS op 14 maart 2022 tijdens nota overleg initiatiefnota van het lid Ploumen (Delphi: 10528)
  - o Motie van de leden Den Haan en Kuzu over toevoegen van enkele punten aan de beleidsnota cultuursensitieve zorg (Delphi: 4244)
  - o Toezegging dat MVWS de Kamer informeert in het najaar over de stand van zaken van de VWS-brede aanpak discriminatie en gelijke kansen (Delphi: 10876)
- De volgende lopende moties worden daarnaast genoemd, inclusief voorgenomen vervolgaanpak, maar niet afgedaan:
  - o Motie van de leden Sahla, den Haan en Kuzu over het onderzoeken van knelpunten en bezien of relevante partijen meer gefaciliteerd kunnen worden - Zorg en maatschappelijke ondersteuning (Delphi: 4286)
  - o Motie Sahla over het laten uitvoeren van een onderzoek naar knelpunten voor inclusieve zorg (Delphi: 4473).

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Naast bovenstaande moties en toezeggingen lopen de volgende zaken op het gebied van cultuursensitieve zorg:

- Er wordt een beleidsreactie gevraagd door het lid Kuzu op het onderzoeksrapport 'Discriminatie in de zorg' van wetenschappelijk instituut Statera, het wetenschappelijk instituut van de politieke partij Denk. Deze reactie zal in het eerste kwartaal van 2023 aan de Tweede Kamer worden gestuurd.
- Er is een amendement ingediend door het lid Kuzu tijdens de afgelopen begrotingsbehandeling. Gevraagd wordt om EUR 10mln vrij te maken voor cultuursensitieve zorg, stemmingen moeten nog plaatsvinden. Appreciatie was om te ontraden.
- De motie Den Haan c.s. over onderzoeken hoe zorgverzekeraars staan ten opzichte van cultuursensitiviteit in de ouderenzorg in de wijk is aangehouden tijdens de begrotingsbehandeling voor het jaar 2023.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- Over het begrip cultuursensitieve zorg is niet eerder specifiek door het ministerie van VWS gecommuniceerd. De tekst in de brief is intern afgestemd, en met enkele onderzoeksbureaus. Om er zeker van te zijn dat er eenduidig wordt gecommuniceerd over de term "intersectionaliteit" is contact gezocht met OCW en SZW. Afstemming met veldpartijen is een volgende stap in dit proces, zoals ook duidelijk vermeld in de brief.

c. Financiële en personele gevolgen

Nvt

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Nvt

Kenmerk

3478536-1040891-MEVA

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

- De beleidsnota is intern afgestemd met de directies:
  - o Langdurige zorg
  - o Curatieve zorg
  - o Jeugd
  - o Zorgverzekeringen
  - o Macro economische vraagstukken en abreidsmarkt
  - o Patiënt en Zorgordening
  - o Publieke gezondheid
  - o Maatschappelijke ondersteuning
  - o Het WOZO-team
- Interdepartementaal is het begrip intersectionaliteit afgestemd met de ministeries van OCW en SZW.
- Extern is afgestemd met Kennisinstituut Pharos en Kennisplatform Integratie en Samenleving over gebruikte definities.

f. Gevolgen administratieve lasten

Nvt

g. Toezeggingen (in de volgorde dat ze genoemd staan in de brief):

- Z: Nav de motie den Haan en Kuzu³ is het departement in gesprek gegaan met zorgverzekeraars om het onderwerp verder onder de aandacht te brengen. Uw Kamer wordt hierover geïnformeerd rond de zomer 2023;
- DMQ: Nav Motie Sahla, den Haan, Kuzu: Begin 2023 staat een overleg gepland met een aantal (kennis)instellingen om door te praten over uitdagingen en de rol die zij hier eventueel kunnen spelen. Daarin zal ook het Kennisplatform Inclusief Samenwerken (KIS) worden betrokken;
- LZ: VWS subsidieert de komende jaren soortgelijke leidraden als de leidraad 'Cultuursensitieve ouderenzorg' voor de gehandicaptenzorg en GGZ. Voor implementatie van de leidraden wordt gezien welke rol sleutelfiguren hierin hebben;
- LZ: Pharos organiseert in 2023 in opdracht van VWS een focusgroep van mensen met een biculturele achtergrond rond informatievoorziening en houdt diepte-interviews met mensen uit de doelgroep. Hun input zal leiden tot een advies hoe de website www.regelhulp.nl beter kan inspelen op de informatiebehoefte van mensen met een migratieachtergrond en een zorgvraag;
- PZo: per 01-01-2024 zal er een nieuwe herijkte subsidieregeling voor pg-organisatie van kracht worden die het makkelijker maakt voor aandoeningsoverstijgende organisaties om instellingssubsidie aan te vragen. Deze verandering zal vertegenwoordigers van cliënten en patiënten met een migratieachtergrond verder kunnen stimuleren om de specifieke behoeften op het terrein van cultuursensitieve zorg duidelijk en indringend over te brengen;
- CZ: De reactie op de studie 'Tolken in de zorg: een overzicht van huidige inzet, financiering en knelpunten' en het vervolg op de verdere uitvoering

³ Motie van de leden den Haan en Kuzu (Kamerstuk 35 925 XVI, nr. 176, "de aanjagersfunctie (ambassadeursrol) van de overheid en zorgverzekeraars als het gaat om het stimuleren van samenwerking en kennisuitwisseling tussen generieke en cultuurspecifieke zorg").

van de motie Paulusma en Bikker (Kamerstuk 35925-XVI-50) wordt voor het einde van dit jaar aan uw kamer gestuurd;

- MEVA/VWS-brede Aanpak Discriminatie en Gelijke Kansen: De minister voor Langdurige Zorg en Sport verwacht de Kamer voor de zomer te kunnen informeren over de voortgang van dit onderzoek en eind 2023 de resultaten te kunnen delen;
- MEVA/VWS-brede Aanpak Discriminatie en Gelijke Kansen: De minister voor Langdurige Zorg en Sport zal de door het lid Kuzu gevraagde reactie op het onderzoeksrapport 'Discriminatie in de zorg' in het eerste kwartaal van 2023 de Tweede Kamer doen toekomen;
- CZ: Voor wat betreft vrouwspecifieke aandoeningen is de minister van VWS in overleg met maatschappelijke organisaties (onder andere Women Inc, Vuurvrouwen, Miriam Kaijer, patiëntenverenigingen), wetenschappelijke verenigingen (NVOG), het Kwaliteitsinstituut Medisch Specialisten (KIMS), de NHG (Nederlands Huisartsen Genootschap) en ZonMw om te bezien of het mogelijk is om te komen tot een maatschappelijke agenda met daaraan gekoppeld een onderzoekagenda op gebied van vrouwspecifieke aandoeningen, inclusief een prioritering van acties daarin. Er is inmiddels een brede werkgroep aan de slag. De resultaten worden volgend jaar verwacht. Uw Kamer zal daar te zijner tijd over geïnformeerd worden.
- Ntb: het gesprek wordt aangegaan met het landelijk expertisecentrum Pharos over het onderdeel van de motie den Haan en Kuzu⁴ wat betreft voorlichting, preventie en diagnosestelling in het kader van gender en seksediversiteit binnen de migrantendoelgroep.

Kenmerk

3478536-1040891-MEVA

h. Fraudetoets

Nvt

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levensfeer.

---

⁴ Motie van de leden den Haan en Kuzu (Kamerstuk 35 925 XVI, nr. 176).